

רשות מול רשות, ראש בראש

המשבר החוקתי: בג"ץ והמשלה ראש בראש

בפסיקתו הבהירה והחד-משמעית מפגיין בית המשפט העליון כי הוא אינו נרתע מהצהרות הממשלה על הכוונה לקצץ בסמכויותיו • בעוד חלק מהעם תומך בשופטים שממשיכים בדרכם למרות האיומים, אחרים טוענים כי הם אינם קוראים את "רצון העם"

הודעה אבסורדית מבית המשפט העליון, לפיה הצבעתכם בבחירות שהתקיימו לפני חודשיים – בוטלה. הפסיקה שניתנה היום רומסת לא רק את הצבעתם של קרוב ל-400 אלף מצביעי ש"ס, אלא גם את בחירתם של רוב אזרחי ישראל, אשר ידעו את כל העובדות הרלוונטיות והצביעו בעד ממשלה בראשות נתניהו, אשר אריה דרעי שותף בכיר בה".

הפסיקה הזו שוב חוצה את העם. חלק מהציבור מגיב בגאווה על כך שבית המשפט העליון אינו דקל שפל צמרת, וכי הוא ממשיך ללכת בדרכו למרות האיומים. חלק אחר חש שמדובר בחבורה חצופה בעליון שאינה מקבלת את דין הבחירות, אינה קוראת את "רצון העם" ומשליטה את דעותיה "הסקטוריאליות".

מה יכולים להיות התרחישים המי שפטיים מעתה? פרופ' יניב רוזנאי מאוניברסיטת רייכמן קובע כי ראש הממשלה נתניהו יכול למנות את אריה דרעי כראש ממשלה חלופי. כמו שכהונתו אושרה על ידי בית המשפט העליון למרות כתב האישום התלוי ועומד נגדו, ייהנה דרעי מאותו מעמד בכל הקשור לכתבי האישום. ענין זה גם יפתור את בעיית הסבירות.

אלא שעל פי החוק, במקרה כזה הכי נסת צריכה לתת אמון מחודש בממשלה הוראשית – דבר שעלול ליצור תסבוכת פוליטית. שאלה נוספת היא האם סוגיית "ההשתק השיפוטי" לא תעלה שוב. אם חלק מהשופטים טוענים שדרעי מושק תק מלכהן כשה סביר שהוא מושק גם מלכהן כראש ממשלה חלופי. סביר שגם סוגייה זו תתגלגל לפתחו של בג"ץ.

טובה צימוקי

פסיקת בג"ץ אתמול, ברוב של עשרה שופטים מול אחת, מביאה את המשבר החוקתי-פוליטי לשיא חדש. שופטי העליון אמרו את דברם בקול אחד וצלול – דרעי אינו יכול לכהן כשה שופטים נחלקו בשימוש שלהם בשלוש עילות פסילה שונות – שתיים הן חוסר סבירות קיצוני ועילת "ההשתק השיפוטי". השלישית היא דרכו של השופט אלרון, שאמנם לא פסל את דרעי בשלב זה, אבל התווה לו את הדרך המשפטית לברר את סוגיית הקלון, ולמעשה לדחות את הקץ.

נשיאת בית המשפט העליון אסתר חיות ניהלה את הדיון בעתירות ביד רמה. הפסיקה של שופטי ההרכב כתובה בלשון בהירה, חד-משמעית, תוך שימוש מועט במונחים משפטיים סבוכים. הדגש – טוהר המידות של דרעי, היותו "שור מועד" השב ועובר עבירות פליליות, וצורך הציבור למינות מנהיגים נקיי כפיים.

אסתר חיות ובית המשפט העליון מפגינים לציבור שלמרות האיומים מהי ממשלה לנסר את הענף שעליו הם יושבים באמצעות קיצוץ בסמכויותיהם, הם אינם נרתעים. השופטים בעצם אומרים: תעשו מה שתעשו פוליטית, אנחנו נמי שיק בדרךנו המשפטית שהחלה לפני 75 שנה, ונגן על הציבור מפני שחיתות והחילוט לא סבירות בעליל.

שר המשפטים יריב לוין דוחה את פסיקת בג"ץ. בהודעה שהוציא הבהיר כי "היום קיבלו רבים מאזרחי ישראל

